

UCHWAŁA NR 323/2019
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 4 listopada 2019 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Inicjatywa Feministyczna o źródłach
pozyskania środków finansowych w 2018 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38a ust. 2 pkt 4 i 7 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 580)

postanawia

odrzuć sprawozdanie partii politycznej Inicjatywa Feministyczna o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2018 r., **z powodu** nieudzielenia wyjaśnień na pytania Państwowej Komisji Wyborczej, co uniemożliwiło potwierdzenie zgodności gospodarki finansowej Partii z przepisami ustawy o partiach politycznych, a w szczególności stwierdzenie, czy Partia nie pozyskiwała środków finansowych i darowizn niepieniężnych z niedozwolonych źródeł i z przekroczeniem dopuszczalnych limitów.

Uzasadnienie

Partia polityczna Inicjatywa Feministyczna (EwP 259) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2018 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2003 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 269).

Do sprawozdania załączono sprawozdanie biegłego rewidenta z badania sprawozdania w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy. Nie dołączono natomiast wymaganych załączników, tj. wykazu osób wpłacających na rachunek bankowy Partii

składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników, umowy bieżącego rachunku bankowego, jak i umowy rachunku Funduszu Wyborczego, historii rachunku bankowego, na którym założona jest lokata terminowa, jak również umowy dotyczące korzystania przez Partię z jej lokali. Ponadto wykaz osób wpłacających darowizny na rachunek bankowy Partii nie został sporządzony zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie przedłożonych dokumentów oraz sprawozdania biegłego rewidenta stwierdziła, co następuje.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych partia polityczna Inicjatywa Feministyczna wykazała, że w okresie sprawozdawczym uzyskała przychody/wpływy w łącznej wysokości 1 140,00 zł. Według sprawozdania środki te pochodziły w całości od osób fizycznych, z czego środki w wysokości 1 020,00 zł były gromadzone na rachunku bankowym Partii. W takiej wysokości wykazane zostały one w pozycji I, pkt 1 sprawozdania. Natomiast Partia nie wykazała ich w pozycji I sprawozdania (Środki pieniężne wpłacone na rachunki bankowe partii). Partia wykazała dalej, że na środki pochodzące od osób fizycznych składały się:

- składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej od jednego wpłacającego w jednym roku wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników: 920,00 zł,
- darowizny pieniężne: 100,00 zł.

Środki te gromadzone były na rachunku bankowym o nr 73 1160 2202 0000 0001 8450 8622, prowadzonym w Banku Millennium S.A.

Ponadto w sprawozdaniu Partia wykazała, że w okresie sprawozdawczym pozyskała do swojej kasy środki w kwocie łącznej 120,00 zł, pochodzące ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej od jednego wpłacającego w jednym roku minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę pracowników. Środki te pozostawione zostały w jej kasie z przeznaczeniem na pokrycie wydatków związanych z bieżącą działalnością Partii (art. 26a ustawy o partiach politycznych).

Wskazane wyżej środki wpłacone zostały na rzecz Partii, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, przez osoby fizyczne będące obywatelami polskimi, mającymi stałe miejsce zamieszkania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, oraz mieściły się w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 ustawy o partiach politycznych.

Zapisy historii rachunku bankowego Partii nie pozwalają na stwierdzenie, że ze środków Partii pokrywane były wszelkie koszty związane z użytkowaniem lokalu, w którym mieści się jej siedziba (Aleja Solidarności 115 lok. 2 w Warszawie) oraz lokalu w Świętochłowicach, wskazanego w sprawozdaniu Partii, jako adres do korespondencji. Niedołączenie do sprawozdania umowy najmu czy użyczenia tych lokali uniemożliwia ustalenie, jakiej faktycznie wysokości były koszty związane z korzystaniem z nich, czy ponosiła je Partia, czy też udostępnienie tych lokali i ewentualnie mediów w nich wykorzystywanych stanowiły wartość niepieniężną darowaną Partii. Udostępnione przez Partię dokumenty nie pozwalają również na ustalenie tego, z czyjego lokalu korzystała w okresie sprawozdawczym Inicjatywa Feministyczna i kto pokrywał koszty tego korzystania. Uniemożliwiają zatem potwierdzenie tego, że Partia nie naruszyła art. 25 ust. 1, 4 i 4a ustawy o partiach politycznych.

Ponadto z historii rachunku bankowego Partii o nr 73 1160 2202 0000 0001 8450 8622 wynika, że Partia w dniu 30 sierpnia 2018 r. dokonała na rzecz osoby fizycznej zwrotu środków w kwocie 400,00 zł za baner, czego podstawę stanowiła faktura (jak wynika z opisu przelewu bankowego). Oznacza to, że osoba ta dokonała z własnych środków zakupu baneru na rzecz Partii, dokumentując ten zakup fakturą na kwotę 400,00 zł. Na podstawie tego dokumentu Partia, w dniu 30 sierpnia 2018 r., dokonała przelewu na jej rachunek bankowy zwrotu środków wydatkowanych przez tę osobę na baner Partii. Ten typ operacji finansowej Sąd Najwyższy, rozpatrując skargi na odrzucenie sprawozdań finansowych, zakwalifikował jednoznacznie jako niedozwolone „swoiste kredytowanie przez osoby fizyczne” (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2009 r., sygn. akt III SW 47/09, z dnia 18 listopada 2010 r., sygn. akt III SW 390/10 i III SW 391/10 oraz z dnia 25 lutego 2015 r., sygn. akt III SW 1/15). Dokonywanie zakupów i regulowanie przez osoby fizyczne z własnych środków zobowiązań partii politycznej narusza art. 24 ust. 1 i 7 oraz art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, zgodnie z którymi majątek partii politycznej powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z dochodów z majątku oraz z

określonych ustawami dotacji i subwencji; a środki finansowe i wartości niepieniężne mogą być przekazywane partii jedynie przez obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem przepisów art. 24 ust. 4 i 7, art. 28 ust. 1 oraz przepisów ustaw dotyczących wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyborów do Parlamentu Europejskiego w zakresie dotacji podmiotowej.

W celu uzyskania wyjaśnień i dodatkowych dokumentów w tych sprawach, Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się do Przewodniczącej Inicjatywy Feministycznej pismem z dnia 4 października 2019 r. Pismo to zostało wysłane za pośrednictwem Poczty Polskiej na trzy różne adresy wskazane w sprawozdaniu Partii za 2018 r., a także drogą mailową na adres Partii. Partia odpowiedzi na nie jednak nie udzieliła.

Niewyjaśnienie przez Partię kwestii będących przedmiotem pytań Państwowej Komisji Wyborczej uniemożliwia stwierdzenie, czy wykazane w sprawozdaniu dane są zgodne ze stanem faktycznym, a w szczególności, czy na rzecz Partii nie były przekazane w okresie sprawozdawczym wartości niepieniężne ze źródeł innych niż określone w art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych i o wartości wyższej niż określona w art. 25 ust. 4 tej ustawy, chociażby w postaci użyczenia Partii lokali wraz z niezbędnymi do korzystania z nich mediami.

Brak udzielonych przez Partię wyjaśnień potwierdza także domniemanie, że Partia finansowała swoją działalność z pożyczki, jakiej udzieliła jej (w kwocie 400,00 zł) osoba fizyczna, a zatem ze źródła nieprzewidzianego przepisami ustawy o partiach politycznych.

W związku z powyższym sprawozdanie Inicjatywy Feministycznej nie może zostać przyjęte i należy je odrzucić. Brak możliwości potwierdzenia prawidłowości pozyskiwania przez Partię środków, rodzi domniemanie naruszenia przepisów ustawy o partiach politycznych, powodujących – zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 2 pkt 4 i 7 ustawy o partiach politycznych – odrzucenie sprawozdania finansowego Partii. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 grudnia 2012 r., sygn. akt III SW 8/12, Państwowa Komisja Wyborcza ma prawo oprzeć swoją uchwałę na domniemaniu uprawniającym przyjęcie założenia, zgodnie z którym doszło do finansowania działalności partii politycznej z naruszeniem obowiązujących przepisów. To po stronie partii politycznej leży natomiast możliwość obalenia tego domniemania. Należy w tym miejscu podkreślić jeszcze raz, że na etapie badania

sprawozdania Partii nie udzieliła ona wyjaśnień na kierowane do niej pytania przez Państwową Komisję Wyborczą, w których to wyjaśnieniach miała możliwość potwierdzić zgodność z prawem prowadzonej przez siebie gospodarki finansowej w 2018 r. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z 22 września 2008 r., sygn. akt III SW 7/08, brak wyjaśnienia niezgodności finansowych przez partię rodzi domniemanie faktyczne dokonania naruszeń i pozwala na odrzucenie sprawozdania.

W związku z powyższym, sprawozdanie Partii Inicjatywa Feministyczna nie mogło zostać przyjęte i należało je odrzucić. Przyjęte przez Państwową Komisję Wyborczą stanowisko potwierdził już w 2004 r. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 września, sygn. akt III SW 38/04 (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2006 r., sygn. akt III SW 23/06, postanowienie z dnia 14 października 2008 r., sygn. akt III SW 10/08, i postanowienia z 23 kwietnia 2002 r., sygn. akt III SW 3/02, III SW 4/02, III SW 5/02).

Nieprawidłowe wykazanie danych finansowych w sprawozdaniu Partii, lub też częściowe ich niewykazanie oznacza, że sprawozdanie finansowe Partii za 2018 r. sporządzone zostało niezgodnie ze stanem faktycznym. Narusza to ustawowy obowiązek sprawozdawczy określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Uchybienia te, zgodnie z art. 38a ust. 1 i 2 ustawy o partiach politycznych, nie skutkują jednak odrzuceniem sprawozdania finansowego Partii.

W okresie sprawozdawczym Partia posiadała Fundusz Wyborczy. Jego środki gromadzone były na rachunku bankowym o nr 80 1160 2202 0000 0002 0407 7567, prowadzonym w Banku Millennium S.A. W części sprawozdania dotyczącej Funduszu Wyborczego, w pozycji A, rubryka druga (Środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym Funduszu Wyborczego) Partia podała błędny numer rachunku bankowego Funduszu Wyborczego, tj. 80 1166 2202 0000 0002 0407 7567. Uchybienie to nie skutkuje odrzuceniem sprawozdania finansowego Partii.

Stan środków finansowych na wskazanym rachunku bankowym Funduszu Wyborczego w dniu 1 stycznia 2018 r. wynosił 8,79 zł. Jednak faktyczny stan środków Funduszu Wyborczego Partii na dzień 1 stycznia 2018 r. wynosił 5 008,79 zł. Środki tego Funduszu, w kwocie 5 000,00 zł Partia gromadziła na rachunku lokaty bankowej o nr 10 1160 2202 0000 0002 3559 7425. Na rachunek Funduszu Wyborczego Partii w 2018 r. wpływały środki wyłącznie z odsetek bankowych z utworzonej lokaty

bankowej w kwocie łącznej 48,77 zł. Jedyne koszty Funduszu Wyborczego w tym okresie sprawozdawczym dotyczyły obsługi tego rachunku bankowego (50,00 zł).

Saldo rachunku bankowego Funduszu Wyborczego Partii na dzień 31 grudnia 2018 r., zgodnie z historią jego rachunku bankowego wynosiło 7,56 zł. Natomiast łącznie ze środkami tego Funduszu ulokowanymi w Banku, Partia w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego dysponowała w ramach Funduszu Wyborczego środkami w kwocie 5 007,56 zł.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii, dokumentów do niego załączonych oraz sprawozdania biegłego rewidenta, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia partii politycznej Inicjatywa Feministyczna przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Wiesław Kozielowicz*
Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej: *Zbigniew Cieślak,*
Sylwester Marciniak
Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej: *Wiesław Błuś, Grzegorz Jędrejek,*
Wojciech Sych